Més sobre l'origen català de la bandera americana

Autor: Jordi Bilbeny
Data de publicació: 24-12-2010

Hem tocat punts sensibles amb la bandera dels EUA, oi? Doncs en tenim per estona, perquè fins ara En Jordi Bilbeny no havia escrit el que explica en moments de distensió.

Si comparem la bandera dels EUA amb la catalana, de seguida ens adonem que hi ha un calc evident. Un calc que es fa sobre la nostra bandera. Es copia l'estructura del símbol: les barres vermelles. Tant poden ser dues, com tres, com quatre, com cinc, com set. Així ho trobem a les banderes i als escuts dels EUA i així ho trobem a les banderes i als escuts de Catalunya. L'única diferència, com tothom sap i tothom veu, és el blanc i el groc. Però, això pot ser una brisura. La brisura consisteix a canviar quelcom d'un escut. Per exemple, colors o senyals. Els primogènits dels reis catalans tenen escuts de quatre pals i els secundogènits de tres pals. Els reis de Mallorca tenen tres pals. Foix té tres pals. I Nàpols, en alguns moments, també té tres pals. S'hi treu o s'hi afegeix un pal per significar que hi ha un canvi familiar o polític, en una branca diferent de la del Casal de Barcelona. Però també es poden canviar els colors. Llavors, si el canvi de color es dóna en les normes del blasó, per què no es podia donar en el canvi de les barres vermelles i grogues pel de les barres vermelles i blanques? Per què no es pot canviar l'or per l'argent, mentre els pals queden de gules iguals? El model és el mateix, el nombre de pals, també. L'únic canvi és en el color dels metalls: l'or de Catalunya es canvia per l'argent dels EUA. Per què no podia ser?

A més a més, en diverses pintures de llibres d'època es poden veure les tropes hispanes (o sigui catalanes) al Nou Món, amb banderes barrades de vermell i blanc. Amb la qual cosa, si els primers creadors de la bandera americana s'haguessin inspirat en velles banderes continentals, haurien agafat directament una bandera catalana ja brisurada. Els EUA no es van inventar els colors del no-re per a la bandera nacional. Sabem també que la bandera de guerra de Florida al 1861 és de set barres vermelles sobre argent amb un estel blanc sobre quadre blau a l'angle esquerre; que la de l'estat americà de Geòrgia també és de dues bandes vermelles amb una al mig de blanca i un quadre blau a l'angle esquerre.

Si bé aquesta és adoptada al 2003 de forma oficial, es podria també haver inspirat sobre models antics idèntics. Cosa que sabem que es va esdevenir així amb la bandera d'Ohio.

Aquesta bandera té tres pals vermells sobre argent i un triangle blau a la banda esquerra, amb un cercle vermell i blau a l'interior. I encara que és oficial des del 1902, hom ha escrit que "és basada en el disseny de les banderes de cavalleria de la Guerra Civil" (1861-1865). Durant aquesta guerra és, precisament, quan apareix la primera bandera dels Estats Confederats: dues bandes vermelles sobre argent, amb la de dalt retallada per un requadre blau al costat esquerre, amb uns estels que van canviant de nombre, de març a novembre del 1861, entre 7, 9, 11 i 13, en funció dels estats representats.

No és gens estrany, doncs, que aquesta bandera sigui estructuralment idèntica a la bandera espanyola, amb l'únic canvi de l'or per l'argent, perquè representa els estats del Sud, que es troben justament en aquells territoris que van pertànyer durant molt de temps a Espanya. La qual cosa n'explicaria la identitat i en fa evident el model inspiratori. Vull dir que em sembla ben natural que aquells territoris del sud dels Estats Units que havien pertangut a Espanya, tinguin banderes que provinguin d'alguna variant de la bandera espanyola o tinguin la bandera espanyola com a font d'inspiració de llurs banderes.

Hem de pensar també que al 1892, quan s'oficialitza la bandera de Puerto Rico, aquesta és també de tres bandes vermelles sobre argent i un triangle al costat esquerre amb un estel.

I el mateix s'esdevé amb la bandera del 1847 del Club de l'Havana, a Cuba, que té tres pals vermells sobre argent i una banda blava al costat esquerre amb un estel multipuntat.

Sense menystenir que la bandera del Canadà també és de dues bandes vermelles amb una altra de blanca al mig. Encara que aquesta hagi estat adoptada com a ensenya nacional al 1965 és evident que recupera la mateixa bandera de la Royal Military College, establerta al 1876, perquè la identitat és inqüestionable. Amb la qual cosa s'entrelluca que

tant Cuba, com Puerto Rico, com diversos estats nordamericans o el Canadà, compartien un patró comú per llur bandera. I aquest patró, atès que no n'hi ha cap més altre de semblant, continuo pensant que ha de ser la bandera catalana.

Però n'hi ha més: certs entesos han apuntat la possibilitat que la bandera dels EUA provingui de la primera bandera de l'East India Company, no usada, segons alguns, abans del 1660, però de la qual l'amic Enric Guillot n'ha trobat al 1613 ja dibuixades en mapes. Doncs bé, aquesta bandera té ni més ni menys que quatre barres. Segueixen estampades sobre argent. Però té quatre barres. Cal dir en afegitó que les companyies comercials són un invent català. El terme "companyia" deriva directament del mot català "company". Els exèrcits dels almogàvers també eren, a Grècia, aplegats sota una Gran Companyia o Gran Companya. El mateix que després farien les tropes d'En Cortès (Alfons d'Aragó, Gurrea, senyor de Cortes) a Mèxic. Aquesta bandera, al 1711 continua constant de quatre barres, però s'hi ha afegit una creu de sant Jordi a l'angle superior esquerre. El calc continua sent sorprenent per idèntic. A partir d'aquesta data també podem trobar la creu de Sant Jordi substituïda per la típica creu britànica. Però les barres vermelles, que oscil·len de nombre, continuen sent vermelles.

Per tant, quan els americans s'inspiren –que ho fan, cert– en els britànics, ens hauríem de demanar ara en qui es van inspirar els birtànics per crear una bandera de quatre pals vermells a fi de negociar amb unes terres que eren patrimoni exclusiu dels catalans, primer, i, després, de tots els estats de la monarquia hispànica. El nombre de pals, el color vermell, el nom de la institució, el lloc on es desplacen les naus i la propietat d'aquest mateix lloc ho delaten obertament. Tant la bandera de l'East India Company com la dels EUA es calca directament de la bandera catalana.

També em sembla un calc inqüestionable la bandera dels USA de quatre barres amb un requadre a l'esquerra, amb setze estels. Atès que l'estat setzè (Tennessee) es va incorporar al 1796 i el dissetè (Ohio) al 1803, aquesta bandera es va haver d'emprar entre el 1796 i el 1803.

Sí, efectivament: sense Catalunya i sense els símbols catalans, res no té una explicació rigorosa. Amb Catalunya al mig del Nou Món, amb les tropes catalanes conquerint i amb els catalans poblant i expandint llur simbologia nacional tot queda explicat i ben explicat. I s'entén ara més nítidament i transparent que mai, perquè ara també sabem que la primera bandera i l'escut de les forces navals americanes, creades pel català David Farragut, que en va ser el seu primer almirall, són la bandera i l'escut de Catalunya. Sense ni una sola mutació ni brisura de cap mena: barres vermelles i grogues. La mateixa bandera catalana que diversos presidents dels Estats Units (entre ells En Truman i En Roosevelt) lluïen amb tota normalitat al seu despatx oval de la Casablanca en ple segle XX.

Jordi Bilbeny